

Biblioteca

UVIC | UVIC·UCC

Guia per elaborar citacions bibliogràfiques en format APA 7a edició

3a ed. revisada i ampliada: setembre 2023

Basada en el Manual de publicaciones de la American Psychological Association

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Biblioteca

Compilat i adaptat per: Ramon Benito Bové

Maquetació: UMedia

Primera edició: setembre 2020

Segona edició revisada i ampliada: setembre 2022

Tercera edició revisada i ampliada: setembre 2023

Aquest document utilitza com a referència el manual i el document d'actualització realitzat per l'American Psychological Association (APA):

American Psychological Association. (2020). What's New in the Publication Manual of the American Psychological Association, Seventh Edition. APA Style. <https://apastyle.apa.org/instructional-aids/handouts-guides>

American Psychological Association. (2021). *Manual de publicaciones de la American Psychological Association* (4.ª ed.). Editorial El Manual Moderno.

Qualsevol reproducció de fragments només es pot realitzar amb finalitats docents o d'investigació, i s'ha d'indicar la font i el nom de l'autor de l'obra.

SUMARI

1. CONSIDERACIONS GENERALS	5
1.1. Què és una referència	5
1.2. Què és una citació	5
1.3. Què és una bibliografia	5
1.4. Estils més habituals.....	5
1.5. Abreviatures.....	6
1.6. Drets d'autor i permisos de reproducció o adaptació.....	6
2. APA (American Psychological Association, 7a ed.)	7
2.1. Consideracions del format APA.....	7
2.2. Com s'ordena la bibliografia	8
2.3. Citacions en el text.....	9
2.3.1. Citacions no textuales	10
2.3.2. Citacions literals o textuales	12
2.3.3. Citacions de citacions	13
3. COM CITAR DOCUMENTS IMPRESOS	14
3.1. Llibres	14
3.2. Capítols o parts d'un llibre	15
3.3. Epígrafs d'enciclopèdies, diccionaris, etc.	16
3.4. Articles de revista.....	16
3.5. Articles de diari.....	16
3.6. Treballs de Fi de Grau (TFG), Treballs de Fi de Màster (TFM) i tesis.....	17
3.7. Actes de congrés	17
3.8. Normes	17
3.9. Patents	18
3.10. Legislació	18
3.11. Mapes.....	18
3.12. Imatges / Gràfics / Dibuixos / Fotografies / Figures.....	18
3.13. On trobar imatges per internet	22
3.14. Taules.....	22
3.15. Material no publicat o treballs publicats informalment	24
3.16. Entrevistes	25
4. COM CITAR DOCUMENTS ELECTRÒNICS	26
4.1. Consideracions prèvies dels documents electrònics	26
4.2. Pàgines web.....	29
4.3. Entrades d'un blog o videoblog	30
4.4. Llibres electrònics.....	30
4.5. Capítols o parts d'un llibre electrònic.....	31
4.6. Articles de revista electrònica	31

4.7. Articles de diari electrònic.....	32
4.8. Entrades de la Wikipedia/Viquipèdia	32
4.9. Treballs de Fi de Grau (TFG), Treballs de Fi de Màster (TFM) i tesis.....	33
4.10. Legislació electrònica	33
4.11. Missatges electrònics.....	33
4.11.1. Missatges en grups de notícies i fòrums.....	33
4.11.2. Missatges en llistes de distribució.....	34
4.11.3. Missatges personals de correu electrònic	34
4.12. Apunts de Moodle.....	34
4.13. Missatges de xarxes socials: Twitter, Facebook	34
4.14. Treballs autopublicats a internet (PDF, Word, PPT...).....	35
4.15. Apps mòbils	35
4.16. Bases de dades	35
4.17. Intel·ligència artificial (IA): ChatGPT, Bard... ..	36
5. COM CITAR DOCUMENTS AUDIOVISUALS	38
5.1. Enregistraments sonors.....	38
5.2. Pel·lícules (DVD...) i sèries de televisió.....	39
5.3. Episodis d'una sèrie de televisió.....	39
5.4. Vídeos (Ex.: Youtube, Vimeo...).....	39
5.5. Entrevistes audiovisuals.....	40
GESTORS BIBLIOGRÀFICS	40
BIBLIOGRAFIA	41
ANNEX 1. Exemple de bibliografia final.....	42
ANNEX 2. Resum de canvis de la 7a edició	43

1. CONSIDERACIONS GENERALS

1.1. Què és una referència

Una referència és el conjunt de dades que permet indentificar un document o una font d'informació. Ens permet saber la publicació d'on hem extret la citació i facilita la cerca i la localització de l'obra.

1.2. Què és una citació

Una citació és una forma abreviada d'una referència inserida en el text o com a nota de peu de pàgina d'un treball. Ens permet identificar i localitzar la font d'informació (llibre, article, web, capítols...) i ajuda a evitar el plagi. A més, és un indicador de qualitat, exhaustivitat i rigor del treball. Totes les citacions en el text han de constar referenciades a la bibliografia.

1.3. Què és una bibliografia

La bibliografia és una llista de referències dels documents consultats a l'hora de fer un treball. Se situa al final del treball. No pot constar-hi cap referència que no estigui citada en el text del document.

1.4. Estils més habituals

Hi ha diferents formats i estils per presentar les referències i citacions. La tria dependrà del director/tutor del treball, de l'àrea científica de què tracti o de la normativa de la universitat o de l'editor on es dirigeix la publicació.

La Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya ha adoptat els estils de l'APA (7a edició) i de la ISO 690.

Taula 1. Els estils més usats d'acord amb l'àrea d'estudi

Àrea d'estudi	Estil de citació
Biociències	CSE Style Manual C-S (citation-sequence) or N-Y (name-year) Ciències Harvard
Ciències de la vida	Council of Science Editors - CSE, 7th ed., Citations-Name
Economia i empresa	APA - American Psychological Association, 7th edition Chicago 15th ed. (Notes and Bibliography)
Enginyeria	IEEE Institute of Electrical and Electronical Engineers
Física / Química	AIP - American Institute of Physics Style Guide Manual, 4th edition
Humanitats	Chicago 15th ed. (Notes and Bibliography) Turabian ISO 690
Llengua i lingüística	MLA - Modern Language Association
Medicina	JAMA - Journal of the American Medical Association NLM - National Library of Medicine UNIFORM (també conegut amb el nom de Vancouver)
Psicologia	APA - American Psychological Association, 7th edition
Química	American Chemical Society (Parenthetical Citation)
Sociologia	ASA - American Sociological Association

1.5. Abreviatures

A l'hora de redactar la bibliografia haureu de fer servir algunes abreviatures. Sempre han de ser en la llengua del treball que esteu redactant, excepte la d'edició, que s'ha d'indicar en la llengua del document citat.

Taula 2. Abreviatures més freqüents en català

Abreviatura	Terme
comp.	compilador
coord.	coordinador
dir.	director
ed. / eds.	editor/s o director/s literari/s
et al.	et alii, indicació de l'omissió d'autors
s. d.	sine data, sense data de publicació
núm.	número d'exemplar de publicació en sèrie
p.	pàgina
pp.	interval entre pàgines
para.	paràgraf
vol.	precedeix el número del volum citat

Nota. Adaptat de "Listado de abreviaturas para bibliografía: anexo I", del Consejo Superior de Investigaciones Científicas [CSIC], 2012, pp. 1-5. Copyright 2012 de Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

Podeu consultar totes les abreviatures en castellà al [document del CSIC](#).

1.6. Drets d'autor i permisos de reproducció o adaptació

Es necessita el permís del propietari del copyright del material per incloure grans fragments de l'obra o si inclou, adapta o reproduueix taules i figures originals.

Tot el que està subjecte al copyright permet incloure fragments sempre que estigui correctament citat, però no es permet cap tipus de reproducció ni reutilització sense permís. Alguns propietaris permeten una reproducció parcial limitada. Els requeriments necessaris per obtenir el permís varien molt segons el propietari.

Per exemple: en el cas de l'[American Psychological Association \(APA\)](#), les seves polítiques permeten, amb algunes excepcions, un màxim de 3 figures o taules d'un article o capítol, un text simple de fins a 400 paraules o diversos fragments que sumin un màxim de 800 paraules sense haver de demanar permís formal.

També hi ha moltes obres que podem reutilitzar sempre que respectem les seves [licències creative commons](#). Podeu ampliar la informació sobre [propietat intel·lectual i drets d'autor](#) al web de la biblioteca de la UVic-UCC.

Recordeu: en el cas de fotos on surten persones cal tenir l'autorització de drets d'imatge, especialment si són menors d'edat.

2. APA (AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION, 7A ED.)

La Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya ha vist la necessitat d'adoptar els estils de l'APA (7a edició) i de l'ISO 690 com a models bàsics per a la presentació dels treballs dels seus alumnes.

Amb l'objectiu de fer una eina clara i entenedora s'ha elaborat aquesta guia, que se centra exclusivament en el format APA (American Psychological Association). Podeu consultar la guia per a l'estil ISO 690 [al web de la biblioteca](#).

2.1. Consideracions del format APA

La bibliografia (o llista de referències) cita els documents que donen suport a un treball concret i se situa al final.

La bibliografia comença en una pàgina nova immediatament després del text, continua amb la numeració de pàgines del document, cal justificar el text i fer sagnat francès. Entre les citacions bibliogràfiques no es deixa cap línia entremig. Es recomana fer una única llista de bibliografia final amb tots els documents, encara que hi hagi diversos formats: llibres, articles, pàgines webs, tesis, articles electrònics, vídeos... En podeu veure un exemple a l'[annex 1](#).

Aquest document s'ha basat en el document de la web oficial de l'American Psychological Association (APA) que porta per títol [What's New in the Publication Manual of the American Psychological Association, Seventh Edition](#) i en la 4a edició del [Manual de publicaciones de la American Psychological Association](#). Us recomanem que els consulteu quan citeu altres tipus de documents aquí no especificats, així com la [web de l'APA Style](#).

Amb aquesta última edició de les normes APA 7a ed. les ubicacions geogràfiques dels documents ja no són necessàries.

La diferència bàsica respecte al format original és la traducció de l'anglès de les preposicions. Ara s'utilitza sempre "&" en les referències i en les citacions en format de parèntesi, i la conjunció "i" en les citacions en text. També cal tenir en compte que en els documents electrònics que sigui necessari es posa la data del document en el format (any, dia i mes). En el cas de la data de consulta dels documents electrònics seguirem l'ordre habitual: dia, mes i any.

> Exemple

[llibre electrònic]

Miller, S. (2016). *The new deal as a triumph of social work*. Springer link. <https://doi.org/10.1057/9781137527813>

[tuit]

Serra, J. [jserramacia]. (2020, 15 de febrer). [#DiaInternacionalDelCancerInfantil](#) important reflexió sobre els centres amb atenció pública i privada. Seguiu fil. [Tuit]. <https://twitter.com/jserramacia/status/1228611487935193088>

Trobareu aquesta informació ampliada a l'apartat [4.1. Consideracions prèvies dels documents electrònics](#) d'aquesta guia.

2.2. Com s'ordena la bibliografia

Ordeneu les entrades alfabèticament pel cognom del primer autor seguint el sistema lletra per lletra. La citació ha d'anar amb sagnat francès.

- **Obres on el 1r autor és el mateix**

Ordeneu primer les entrades on apareix com a únic autor, i dins d'aquestes entrades segons l'any de publicació de més antic a més nou.

Quan hi ha més d'un autor ordeneu alfabèticament pel 2n autor, i si aquest coincideix, pel 3r, i així successivament.

Si coincideixen tots els autors, ordeneu per any de publicació de més antic a més nou.

Si coincideixen els autors i l'any de publicació, ordeneu alfabèticament pel títol (excloent els articles inicials: el, la, etc.) i afegiu-hi una lletra per marcar l'ordre. D'aquesta manera quedaran identificats unívocament si en fem una citació dins del text.

- **Obres amb 1r autor mateix cognom, diferent nom**

Ordeneu alfabèticament per la 1a inicial.

- **Obres amb 1r autor mateix cognomi mateixa inicial del nom**

Doneu entre claudàtors el nom complet de l'autor.

- **Obres amb autor corporatiu**

Ordeneu les entrades amb autor corporatiu per la primera paraula del nom. Escriviu els noms desenvolupats, no els acrònims.

- **Alfabetitzeu les obres sense autor pel títol**

Consideredu les obres legals com obres sense autor i alfabetitzeu-les per la 1a paraula significativa de l'entrada (obvieu els articles, però no les preposicions).

> Exemple de bibliografia

The bluebook: A uniform system of citation (18th ed.). (2005) **[obra per títol]**

Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres, BOE núm. 71. (2007) **[obra legal]**

Organització Mundial de la Salut. (2004) **[autor corporatiu]**

Smith, L. K. (1996)

Smith, L. K. (1998)

Smith, L. K. (1999a) **[Títol: Amor i passió]**

Smith, L. K. (1999b) **[Títol: Bits i ordinadors]**

Smith, L. K. (1999c) **[Títol: La vida del futur]**

Smith, L. K., Gorli, J. F., & Alie, E. C. (1996)

Smith, L. K., & Vugts, V. (1995)

Smith, L. K., & Vugts, V. (1999)

Smith, T. H. (1947) **[autor amb diferent nom]**

Suñé, M. [Mercè]. (2012) **[autora amb mateix cognom i inicial]**

Suñé, M. [Montserrat]. (2012) **[autora amb mateix cognom i inicial]**

2.3. Citacions en el text

Les citacions en el text permeten al lector localitzar la font d'informació en la bibliografia al final de l'obra.

Hi ha bàsicament tres grans grups:

- ▶ La **citació no textual**: reproduïx la idea o el concepte, però reformula les paraules a l'hora de redactar el treball.
- ▶ La **citació literal o textual**: reproduïx exactament les paraules de l'obra.
- ▶ Les **citacions de citacions**: es reproduïx una citació a la qual no s'ha tingut accés directe a l'original.

Els elements indispensables són: el cognom dels autors i l'any. En cas de citació textual, també cal el número de la pàgina. Segons el nombre d'autors, el tipus de document i la redacció del nostre treball pot tenir un format o un altre.

Cal que tingueu en compte que en les citacions en el text no es posen les inicials, excepte en els casos en què hem de distingir dos autors diferents amb el mateix cognom.

Taula 3. Estils de citació bàsics

Tipus de citacions segons el nombre d'autors	format d'autor, primera citació en text	format d'autor, següents citacions en text	format de parèntesi, primera citació en text	format de parèntesi, següents citacions
1 autor	Soler (2008)	Soler (2008)	(Soler, 2008)	(Soler, 2008)
2 autors	Soler i Ramírez (2003)	Soler i Ramírez (2003)	(Soler & Ramírez, 2003)	(Soler & Ramírez, 2003)
3 o més autors	Tubau et al. (2010)	Tubau et al. (2010)	(Tubau et al., 2010)	(Tubau et al., 2010)
Autor corporatiu (amb acrònim)	National Institute of Mental Health (NIMH, 1999)	NIMH (1999)	(National Institute of Mental Health [NIMH], 1999)	(NIMH, 1999)
Autor corporatiu (sense acrònim)	Casal Claret (2012)	Casal Claret (2012)	(Casal Claret, 2012)	(Casal Claret, 2012)

Nota. Esquema de com cal introduir la citació en text d'una obra segons el nombre i la tipologia d'autors. Adaptat i actualitzat de "Publication Manual of the American Psychological Association", 2010, p. 177. Washington, DC: American Psychological Association. Copyright 2010 d'American Psychological Association.

2.3.1. Citacions no textuais

Si en el vostre treball voleu fer una citació reproduint la idea o el concepte sense ser textual, ho podeu fer reformulant-ne les paraules quan redacteu el treball.

A la taula següent podeu veure les principals possibilitats per citar.

1 autor	> En un estudi recent sobre educació rural (Soler, 2000) s'estableix que... > Soler (2000) va comparar les escoles rurals... > En un estudi recent sobre les escoles rurals, Soler (2000) va descriure el mètode... Soler també va trobar... > ... (vegeu la taula 2 de Gallego, 1998, per a dades completes)
2 autors	Citeu cada vegada els dos autors. > En la investigació de Madariaga i Martori (2009) s'afirma que > s'investigen les desigualtats econòmiques dins del propi municipi (Madariaga & Martori, 2009).
Per a 3 o més autors	Citeu només el cognom del primer autor seguit per et al. i l'any de publicació. > Sanmartí et al. (1995) conclouen que ... > Pons et al. (2011) van trobar... Excepcions • Si hi ha dos treballs citats en què coincideixen alguns autors, aneu citant autors fins que es distingeixin l'un de l'altre, seguits per una coma i et al. > Solé-Casals, Gallego, Zaiats, et al. (2013) i Solé-Casals, Gallego, Bau, et al. (2013) • En el cas que els treballs citats només tinguin 3 autors, no es posa et al. Simplement es precedeix de la conjunció "i" abans de l'últim autor. > Castro, Rodríguez i Picas (1998) i Castro, Rodríguez i Font (1998) En cas de voler informació ampliada, consulteu la pàgina d'APAstyle Author-date citation system
Autors corporatius	Desenvolueu el nom en la primera cita, i si l'acrònim és prou conegut doneu-lo entre claudàtors. Si és el cas, en les citacions següents farem servir l'acrònim conegut. > (Organització de les Nacions Unides [ONU], 1997) → 1a cita > (ONU, 1997) → cites posteriors acrònim prou conegut > (Rosa Sensat, 2004) → cites posteriors acrònim no conegut

Treballs sense autor o anònims i materials legals	Si un treball no té autor, citeu en el text el títol (o les primeres paraules si és molt llarg) i l'any de publicació. S'inclouen en aquest tipus els materials legals. En el cas de llibres, revistes, fullets o informes cal escriure el títol en cursiva. > ... el llibre <i>Homilies d'Organyà</i> (2004) ... En el cas d'articles, capítols o pàgines web cal escriure el títol entre cometes. > ... hi ha algun web ("Cases rurals de muntanya", 2012) que... Material legal: > ... el Real Decreto 235/2013, de 5 de abril de 2013... Si el treball està signat com anònim, citeu en el text Anònim i la data separats per coma. > ... (Anònim, 1998)
Autors amb el mateix cognom	Si la llista de bibliografia inclou publicacions de dos o més autors principals amb el mateix cognom, incloeu les inicials dels autors en totes les cites en el text. > J. L. Garcia (2005) i A. Garcia (2006) també van trobar...
2 o més citacions en un mateix parèntesi	Ordeneu els autors dins el mateix parèntesi per ordre alfabètic. Les citacions han d'anar separades entre elles per punt i coma. > Diversos estudis (Subirats, 1991a, 1991b, 1991c; Thorpe, 1983) han demostrat que... > Diversos estudis (Busquets, 1997; Garcia et al., 2008; López, 1988; Riche & Emilou, 2000) afirmen... > Recerques passades (Codina, 2007, 2008) desmenteixen...
Treballs sense data de publicació (no data)	Si el treball no té cap data coneguda ho indicarem amb "s. d." (<i>sense data</i>). > ... les tendinopaties es poden prevenir (Sanchís, s. d.) fent... > Sanchís (s. d.) afirma que...
Obres clàssiques	Feu constar la data original si la coneixeu. Si no hi ha data de publicació, podeu fer servir la data de traducció o de la versió que heu consultat, tot especificant-ho. > (Plató, trad. 1931) > 1 Cor. 13:1 (Edició BCI)

Comunicacions personals	No les afegiu a la bibliografia, citeu-les només en el text. S'hi inclouen converses telefòniques, entrevistes personals, cartes i els missatges de correu electrònic que no estan en llistes de distribució, fòrums o grups de notícies. Doneu sempre les inicials, el cognom i la data amb la màxima concreció possible. > J. Vinyes (comunicació personal, 8 d'octubre de 2012) > (Roure, comunicació personal, 25 d'abril de 1998)

2.3.2. Citacions literals o textuais

Les citacions literals han d'anar entre cometes i s'ha d'indicar la pàgina, el capítol, la figura... d'on s'han extret.

Citació en una pàgina	Tolle (2009) escriu que "La respiració conscient, que és una meditació poderosa per si mateixa, et posarà gradualment en contacte amb el cos" (p. 150).
Citació entre dues pàgines	Hi ha una investigació que afirma que "Malgrat les bones companyies, el fantasma de la guerra rondà la seva ment fins als últims dies." (Godayol, 2006, pp. 147-148)
Més de 40 paraules	Bauman (2005) afirma: El deseo es el anhelo de consumir. De absorber, devorar, ingerir y digerir, de aniquilar. El deseo no necesita otro estímulo más que la presencia de alteridad. Esa presencia es siempre una afrenta y una humillación. El deseo es el impulso a vengar la afrenta y disipar la humillación (p. 24). Si la citació és un bloc de 40 o més paraules és fa en un paràgraf sagnat i sense cometes. També és freqüent fer-la amb la lletra un punt més petita que l'habitual del text del document.
Sense paginació	Un estudi brasiler diu: "Portanto, em função do tipo de pesquisa que desenvolvo sempre transitei como desenvoltura entre os pesquisadores de EPC." (Kischinhevsky, 2012, para. 3) A l'exemple podem veure un document en PDF de 7 pàgines sense numerar que hem trobat a internet i la cita està a la 3. El número està precedit de l'abreviatura de paràgraf (para.). Per les fonts d'informació o material online sense paginació cal citar amb la pàgina d'impressió que li pertoca.

Traducció d'una citació literal	Al blog de l'APAstyle, Lee (2014) explica que quan volem introduir en el nostre document una citació literal que hem traduït nosaltres mateixos mai es posa entre cometes: es considera una paràfrasi del text (és a dir, un text que recull la idea inicial) i és recomanable també mencionar la pàgina del text original. Cal entendre que la traducció literal no sempre és la més adequada per transmetre el sentit del text original. Exemple d'un fragment original en castellà: "La curiosidad, en un niño pequeño, puede ser una amenaza para su salud y su seguridad" (Fisher, 2003, p. 160). Al nostre document la traducció de la citació literal al català seria: La curiositat, en un infant petit, pot ser un perill per a la seva salut i seguretat (Fisher, 2003, p. 160). A la bibliografia final es fa la citació completa del llibre original. Fisher, R. (2003). <i>Cómo desarrollar la mente de su hijo</i> (3.ª ed.). Obelisco.

2.3.3. Citacions de citacions

Quan es menciona un text citat per un altre autor, i del qual no hem aconseguit l'original, la citació ha de contenir l'expressió "citat per". És recomanable fer-ne el mínim de citacions de citacions possible i consultar sempre l'obra original.

S'ha de respectar la citació tal i com apareix al document que hem consultat.

> Exemple

Alguns treballs no han estat revisats (Greenberg & Fisher, 1996, p. 267 citat per Sollod et al., 2009).

A la bibliografia final només hi pot constar el document que hem consultat:

> Exemple

Sollod, R. N., Wilson, J. P., & Monte, C. F. (2009). *Teorías de la personalidad debajo de la máscara*. McGraw-Hill.

Les citacions de citacions es poden redactar enfatitzant l'autor, contingut o any de la mateixa manera que qualsevol citació textual o no textual.

3. COM CITAR DOCUMENTS IMPRESOS

3.1. Llibres

Els llibres o documents on calgui identificar l'edició, ho farem en la llengua del document original. Per exemple: 2a ed. (en català), 2.ª ed. (en castellà), 6th ed. (en anglès), etc.

Elements: Autor/s, any de publicació, títol i subtítol, edició, editorial.	
1 autor	Cognom, N. (any). <i>Títol en cursiva: Subtítol (# ed.)</i>. Editorial. Carpena, A. (2006). <i>Educació socioemocional a primària: Materials pràctics i de reflexió</i> (2a ed.). Eumo. Kaltenborn, F. M. (2004). <i>Fisioteràpia manual: Extremidades</i> (2.ª ed.). McGraw-Hill Interamericana.
2 autors	Cognom, N., & Cognom, N. (any). <i>Títol en cursiva: Subtítol (# ed.)</i>. Editorial. Collet, J., & Tort, A. (Coords.). (2011). <i>Famílies, escola i èxit: Millorar els vincles per millorar els resultats</i>. Fundació Jaume Bofill. Eisenmann, M., & Summer, T. (Eds.). (2012). <i>Basic issues in EFL teaching and learning</i>. Universitätsverlag Winter. Triadó, C., & Villar, F. (2008). <i>Envejecer en positivo</i>. Aresta.
Entre 3 i 20 autors	Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N., Cognom, N. (any). <i>Títol en cursiva: Subtítol (# ed.)</i>. Editorial. Sevilla, M., Jorba, J., Mas, A., & Poch, A. (1994). <i>Física nuclear: Experiències de laboratori</i>. Edicions UPC. Delors, J., Al Mufti, I., Amgi, I., Carneiro, R., Chung, F., Geremek, B., Gorham, W., Kornhauser, A., Manley, M., Padrón Quero, M., Savané, M. A., Singh, K., Stavenhagen, R., Surh, M. W., & Nanzhao, Z. (1996). <i>Educació: Hi ha un tresor amagat a dins: Informe per a la UNESCO de la comissió internacional sobre educació per al segle XXI</i> (2a ed.). Centre UNESCO de Catalunya.

3.3. Epígrafs d'enciclopèdies, diccionaris, etc.

Elements: Autor de l'epígraf (si hi consta), any d'edició, títol de l'epígraf, títol del diccionari o enciclopèdia, pàgines i editorial.	
Amb autor conegut	Cognom, N. de l'autor epígraf. (any). Títol de l'epígraf. Dins <i>Títol del diccionari o enciclopèdia en cursiva</i> (Vol. #, p. # primera pàgina-# última pàgina). Editorial. Lipinski, E. (1993). Familia. Dins <i>Diccionario enciclopédico de la Biblia</i> (p. 601). Herder.
Sense autor conegut	Títol de l'epígraf. (any). Dins <i>Títol del diccionari o enciclopèdia en cursiva</i> (Vol. #, p. # primera pàgina-# última pàgina). Editorial. Família. (1988). Dins <i>Gran Enciclopèdia Catalana</i> (Vol. 7, p. 287). Enciclopèdia Catalana.

3.4. Articles de revista

Elements: Autor de l'article, data de publicació, títol de l'article, títol i subtítol de la revista, número de la publicació, pàgines on s'inclou el document.	
Cognom, N. (any). Títol de l'article: Subtítol de l'article. <i>Títol de la revista en cursiva: Subtítol, # volum en cursiva</i>(# del número del volum), # primera pàgina de l'article-# última pàgina de l'article. Elosua, P. (2010). Valores subjetivos de las dimensiones de calidad de vida en adultos mayores. <i>Revista española de geriatría y gerontología</i>, 45(2), 61-71.	

3.5. Articles de diari

Elements: Autor de l'article, data de publicació, títol de l'article, títol i subtítol del diari, pàgina i secció on s'inclou l'article.	
Cognom, N. (any, dia mes). Títol de l'article: Subtítol de l'article. <i>Títol del diari en cursiva: Subtítol, p. #.</i> Faus, J. (2013, 24 de juliol). La caiguda de l'economia s'atenua. <i>Ara</i>, p. 13.	

3.6. Treballs de Fi de Grau (TFG), Treballs de Fi de Màster (TFM) i tesis

Elements: Autor, any treball, títol i subtítol, nom universitat.

Cognom, N. (any). Títol en cursiva: Subtítol en cursiva (Treball de Fi de Grau / Treball de Fi de Màster / Tesi doctoral no publicat/ada). Nom de la universitat.

Blanch, A., & Closas, N. (2014). *Els petits de casa: El portal digital de salut i educació per a pares i mares amb infants de 0 a 6 anys* (Treball de Fi de Grau no publicat). Universitat de Vic.

Picas, R. (2012). *Tractament de la incontinència urinària en atenció primària: Intervenció terapèutica en fisioteràpia* (Treball de Fi de Màster no publicat). Universitat de Vic.

Pujolàs, P. (1997). *Intervenció psicopedagògica i assessorament curricular a l'ensenyament secundari obligatori: L'atenció a la diversitat de necessitats educatives dels alumnes dins l'aula ordinària* (Tesi doctoral no publicada). Universitat de Girona.

Rubin, C. (1960). *Les accords de Paris du 23 octobre de 1954* (Tesi doctoral no publicada). Université de Neuchâtel.

3.7. Actes de congrés

Elements: Autor, any del congrés, títol i subtítol, editor literari, títol congrés, pàgines, editorial.

Cognom, N. (any). Títol de la ponència: Subtítol. Dins Nom Cognom de l'editor literari del congrés (Ed.), Títol del congrés en cursiva: Subtítol (p. # primera pàgina del capítol-# última pàgina del capítol). Editorial.

Armangué, J., & Carbonell, J. (2001). La llengua catalana a Sardenya. Dins *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Alguer: 2 i 3 de juny de 2000* (pp. 15-26). Institut d'Estudis Catalans.

Nota. Poseu en majúscula les primeres lletres del nom del congrés.

3.8. Normes

Elements: Autor, any de publicació, títol i subtítol i editorial.

Autor. (any). Títol en cursiva: Subtítol (# ed.). Editorial.

Asociación Española de Normalización y Certificación. (2011). *UNE-EN ISO 14006: Sistemas de gestión ambiental. Directrices para la incorporación del ecodiseño*. AENOR.

3.9. Patents

Elements: Autor, any publicació, identificació patent, publicació oficial.

Cognom de l'inventor, N. (any). Número de patent en cursiva. Font oficial de la informació de la patent.

Smith, I. M. (1988). *U.S. Patent No. 123.455*. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office.

3.10. Legislació

Elements: Títol de la legislació, títol de la publicació oficial, número, data de publicació, país.

Tipus de normativa + Número i any, data d'aprovació, Títol de la regulació/normativa, Nom de la publicació oficial [Sigla de la publicació oficial], número de la publicació, data de publicació (País).

Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de mujeres y hombres, Boletín Oficial del Estado [BOE], 71, de 23 de marzo de 2007 (Espanya).

Per resoldre qualsevol dubte consulteu el capítol 11 de la 4a edició del [Manual de publicaciones de la American Psychological Association](#).

3.11. Mapes

Elements: Autor, any de publicació, títol i subtítol, designació tipus document i editorial.

Autor. (any). Títol en cursiva: Subtítol [Mapa]. Editorial.

Institut Cartogràfic de Catalunya. (2002). *Mapa geològic de Catalunya: Escala 1:250.000* [Mapa]. Institut Cartogràfic de Catalunya.

Nota. Si fem servir una imatge del mapa dins el text del nostre treball, la citació serà en el format de la figura.

3.12. Imatges / Gràfics / Dibuixos / Fotografies / Figures

Qualsevol imatge, dibuix, fotografia, radiografia, etc. es descriuen sota el nom genèric de figures. Només s'han d'incloure si donen informació rellevant i que ajudi a entendre el contingut del treball. Cal que siguin clares, simples, entenedores, es llegeixin fàcilment, sense detalls de distracció i estiguin vinculades amb el text del treball. Les taules i figures han d'anar numerades correlativament dins del capítol i/o treball.

En cas de reproduir o adaptar una taula o figura d'altres autors és necessari tenir el permís del propietari dels drets. En el cas de fotos on hi surten persones cal tenir l'autorització de drets d'imatge, especialment si són menors d'edat.

[Vegeu l'apartat 1.6.](#)

Les imatges s'han de citar degudament igual que qualsevol altre treball seguint la forma dins el text i com a part de la bibliografia final. S'identificaran amb els elements principals bàsics: autor/s, any, títol de la creació i tipus de material (imatge, fotografia, gràfics).

Per resoldre qualsevol dubte consulteu el capítol 7 de la 4a edició del [Manual de publicaciones de la American Psychological Association](#).

► Citació d'una imatge dins la redacció del treball

En el moment de redactar el treball i introduir la imatge cal posar un peu amb els següents elements:

Elements: **Figura X.** (en negreta on la x és el número que li pertoca). Descripció de l'obra original, extret/adaptat, "Títol de la figura", autoria, *llibre o revista o recurs electrònic*. URL. Menció dels drets de propietat (Copyright, Llicència CC o De domini públic).

S'ha de posar la nota al peu de la figura en un cos de lletra més petit.

Figura 5. El caduceu és un dels símbols del comerç. Extret de "Caduceus simple" de CFCF, Wikimedia Commons. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caduceus_simple.svg. Llicència CC-BY-SA-3.0.

Per fer la citació dins del text cal seguir les mateixes normes que els altres documents: cognom i any de creació. I a més caldrà indicar entre parèntesis "vegeu figura" i el número d'aquesta.

> **Exemple:** En una imatge digital de CFCF (2014) queda clar que l'objectiu és simplificar el símbol original (vegeu figura 5).

La referència completa a la bibliografia:

CFCF. (2014, 22 de febrer). Caduceus simple [Imatge digital]. Wikimedia Commons. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caduceus_simple.svg

► Citació d'una imatge a la bibliografia final

A les referències de la bibliografia final del nostre document indicarem quin tipus d'imatge hem utilitzat.

- *Imatge digital*: per a fotografies exclusivament en format digital, o imatges que han estat retocades digitalment.
- *Fotografia*: per fotografies en paper, encara que hi haguem accedit a una versió en format digital.

Elements: Autor (si consta), data de publicació completa si existeix, títol i subtítol, editor o lloc web, adreça URL.

Cognom, N. (any, dia mes). *Títol en cursiva: Subtítol* [Imatge digital / Fotografia]. Editor / Lloc web. Adreça URL

Nota. Cal anotar la data de recuperació de la figura quan l'adreça URL pot variar o ser eliminada.

Nota. Si la citació acaba amb un número DOI o una adreça URL, no poseu punt al final.

• **Una imatge digital (amb autor):**

- *Opció amb la URL escurçada*. Vegeu l'apartat [4.1. Consideracions prèvies dels documents electrònics](#):

Ricote, R. (2009). *Verde* [Imatge digital]. Flirk. Recuperat el 20 d'agost de 2016, de <https://tinyurl.com/y3v6pygm>

- *Opció amb el link original*:

Ricote, R. (2009). *Verde* [Imatge digital]. Flirk. Recuperat el 20 d'agost de 2016, de <http://www.flirk.com/photos/24429508@N00/4546869542/in/photolist-7VMTUs-3JWurZ-9jHo3M-9jLstGjHnzt9jHnjx-9jHnNv-9jHnta-9jLs5W-9jHnck-fW2ksp-7YxRJ4-dAbDFgeCi164daMYqboT94z-9CaTWB-dAbD64-5unvs6-4oVeQx-b9RZE-9ARr4-75V7d6-eaEXue-9eDrhRaw8QrG-bSzpw-buzqtV-aXMrar-buzQxn-8WWdBU-buzQtK-49xdHK-bbodQvkaE3Rx6wRnby-4Ji7tf-67oQYk-cH-su8y-eaEXjR-4B9idZ-iFHGVaycybF-fJrb8-fTtsf4-brkp3z6XKPfjh81Nej-6H9Ud3-n5tvL-dzjMvV>

• **Una fotografia (sense autor, ni data):**

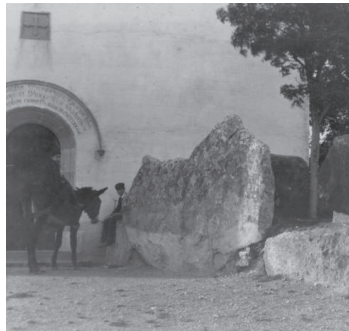
Dos homes amb un ase davant el dolmen Puigseslloses a Folgueroles [Fotografia]. (s. d.). Memòria Digital de Catalunya. Recuperat el 25 de setembre de 2020, de <https://mdc.csuc.cat/digital/collection/afcecemc/id/3009>

• **Una imatge (sense autor, ni títol, ni data)**

[Fotografia de cadells de gos]. (s. d.). TSNCS. Recuperat el 2 de juny de 2016, de http://fotos.tsncs.com/img/IMAGENES-USUARIO/IMG_1137/regalem-cadells-gos-1-634301018123380238.jpg

> Exemple complet de la utilització de la fotografia dins un treball

Citació en el text del treball: “... en una fotografia anònima de principis de segle es veu com l’arbre havia crescut al mig de les pedres del dolmen (vegeu figura 4).”

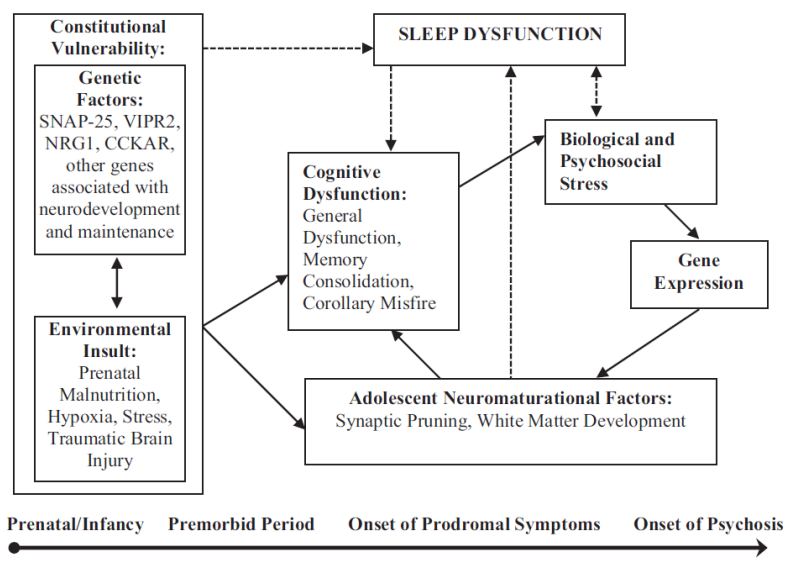
Figura 4. En aquesta fotografia es pot apreciar com a principis del segle XX hi havia un arbre dins l’espai que queda entre les lloses gegants. Extret de “Dos homes amb un ase davant el dolmen Puigseslloses a Folgueroles”. Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya. <https://mdc.csuc.cat/digital/collection/afcecemc/id/3009>. Llicència CC-BY-NC-ND-3.0.

La referència a la bibliografia final seria:

Dos homes amb un ase davant el dolmen Puigseslloses a Folgueroles [Fotografia]. (s. d.). Memòria Digital de Catalunya. Recuperat el 25 de setembre de 2020, de <https://mdc.csuc.cat/digital/collection/afcecemc/id/3009>

> Exemple complet d’un gràfic utilitzat dins un treball

Citació en el text del treball: “... és una idea de Lunsford-Avery i Mittal (2013) explicat en un esquema (vegeu figura 5).”

Figura 5. Una concepció del desenvolupament neurològic diàtesi-estrès de la disfunció del son. Extret de “Sleep dysfunction prior to the onset of schizophrenia: A review and neurodevelopmental diathesis–stress conceptualization”, de J. R. Lunsford-Avery & V. A. Mittal, 2013, *Clinical Psychology: Science and Practice*, 20(3), p. 307. <https://doi.org/10.1111/cpsp.12041>. Copyright 2013 de American Psychological Association.

La citació a la bibliografia final seria:

Lunsford-Avery, J., & Mittal, V. (2013). Sleep dysfunction prior to the onset of schizophrenia: A review and neurodevelopmental diathesis–stress conceptualization. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 20(3), 291–320. <https://doi.org/10.1111/cpsp.12041>

3.13. On trobar imatges per internet

Google Imatges cerca fotos, dibuixos o imatges però no és propietari dels seus drets. S'ha de tenir cura per trobar el propietari original. La millor estratègia és trobar i utilitzar imatges amb llicències que permeten el seu ús. *Google Imatges* ho permet anant a l'opció "eines de cerca" i dins de "Drets d'ús". L'altra opció és buscar a la pàgina original on hi ha la imatge amb informació suficient. Si no hi ha prou informació per citar-la busqueu una imatge amb informació més explícita de l'autor.

Teniu una imatge que necessita identificació? La recerca d'imatges inversa al buscador [Tineye.com](https://www.tineye.com) a vegades ajuda a trobar el propietari original de la imatge. Utilitza criteris per localitzar informació creïble d'internet i condueix a la font original.

Llocs alternatius a Google per trobar imatges de qualitat:

1. [FLICKR](https://www.flickr.com/). Feu servir la llicència Creative Commons per adaptar al vostre projecte.
2. [Creative Commons](https://creativecommons.org/). Seleccioneu "modificar, adaptar o ampliar."
3. [Pixabay](https://pixabay.com/). Imatges lliures de drets.
4. [Wikimedia Commons](https://commons.wikimedia.org/).

3.14. Taules

Les taules contenen informació, dades i/o xifres estructurades per tal de facilitar-ne la comprensió. Sovint la taula dona més informació i de forma més estructurada que les figures.

Sempre han de contenir una explicació. La paraula *Nota* (en cursiva) inicia sempre el text i explica el contingut, les abreviacions i dona informació relacionada amb les dades de la taula. En cas que no sigui d'elaboració pròpia cal indicar sempre la font d'informació d'on s'ha extret o adaptat. Cal posar la referència del document d'on s'ha extret a la bibliografia final. Les taules i figures han d'anar numerades correlativament dins del capítol i/o treball. En cas de reproduir o adaptar una taula o figura d'altres autors és necessari tenir el permís del propietari dels drets. [Vegeu l'apartat 1.6.](#)

Per resoldre qualsevol dubte consulteu el capítol 7 de la 4a edició del [Manual de publicaciones de la American Psychological Association](#).

Elements: **Taula X** (x és el número que li pertoca), títol de la taula. Després de la taula la indicació *Nota* (en cursiva) amb descripció i informacions concretes, extret/adaptat, descripció de l'obra original, i menció dels drets de propietat.

S'ha de posar la nota al peu de la taula en un cos de lletra més petit.

> Exemple d'adaptació d'una taula d'un llibre

Taula 8. Abreviatures de mesures més freqüents

Abreviatura	Unitat de mesura	Abreviatura	Unitat de mesura
a.m.	ante meridiem	kW	kilowatt
°C	graus Celsius	m	metre
cm	centímetre	mA	miliamper
dB	decibel	mg	miligram
°F	graus Fahrenheit	ml	mililitre
g	Gram	mm	milímetre
Hz	Hertz	N	newton
IQ	coeficient intel·lectual	p.m.	post meridiem
IU	unitat internacional	rpm	revolucions per minut
kg	Kilogram	V	volt
km	Kilometre	W	watt

Nota. Adaptat de "Publication manual of the American Psychological Association", de American Psychological Association, 2010, p. 109. Copyright 2010 de American Psychological Association.

La citació a la bibliografia final seria:

American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). American Psychological Association.

> Exemple de reproducció exacta d'una taula extreta d'un document no publicat però accessible a internet

Taula 2. Número d'accions a pilota aturada a la Lliga BBVA

	LLIGA BBVA				
	Jornada 16	Jornada 17	Jornada 18	Jornada 19	TOTAL
Faltes índ.	1	0	0	0	1
Faltes dir.	60	44	61	48	213
Córners	117	109	120	109	455
Penals	3	2	4	4	13
					682

Nota. Accions a pilota aturada de la 16a a la 19a jornada de lliga espanyola de la temporada 2012-2013. Extret de "La importància de les accions a pilota aturada en el futbol professional", de S. Valera, 2013, p. 28. <http://hdl.handle.net/10854/2484>. Copyright 2013 de Sergio Valera Guzmán.

La citació a la bibliografia final seria:

Valera, S. (2013). *La importància de les accions a pilota aturada en el futbol professional* (Treball de Fi de Grau, Universitat de Vic). <http://hdl.handle.net/10854/2484>

> Exemple de taula d'elaboració pròpia

Taula 6. Estudis sobre addicció als smartphones

Autors de la investigació	Any	Homes / Dones	Z
Harvey i Tuckson	2000	Homes	1d
Jinovaro et al.	2004	Homes	2a
Kooly	2000	Homes	3c
Kooly	2009	Dones	3a
Todakashi et al.	2007	Dones	1b
Zedong et al.	2011	Homes	2b

Nota. A la columna Z es fa constar el mètode d'obtenció de la mostra: 1. Resposta a enquestes; 2. Mostra probabilística; 3. Entrevistes personals. Lloc de realització: a. Al carrer; b. Al domicili; c. A l'escola/universitat; d. Per telèfon.

No és necessari indicar que és d'elaboració pròpia, ja que els que són extrets o adaptats d'altres treballs els tenim citats degudament.

3.15. Material no publicat o treballs publicats informalment

Aquests materials inclouen els que estan en procés de publicació, s'han presentat per publicació, o que estan acabats però que no està previst publicar-los per les vies de publicació habitual, encara que s'hi pot accedir per internet a través d'un web personal o institucional.

• Treball no publicat d'una universitat

Elements: Autor, any de publicació, títol i subtítol del manuscrit, designació "Manuscrit no publicat", departament o facultat, universitat.

Serra, T. (1997). *L'agricultura i la ramaderia a la Vall del Ges*. Manuscrit no publicat, Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques, Universitat de Vic.

Quer, P. (1988). *Estudi sobre Francesc Alegre: Dues obres inèdites, El sermó de Amor i La Passió de Jesucrist*. Manuscrit no publicat, Departament de Filologia Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona.

• Ponència a un congrés del qual no s'han publicat actes

Elements: Autor/s, any de publicació, títol i subtítol de la ponència, "Ponència presentada al", Nom del congrés o simposium, lloc del congrés, comunitat autònoma o país.

Babaie-Zadeh, M., Solé-Casals, J., & Jutten, C. (2003). *A gradient based algorithm for blind inversion of Wiener System using multi-variate score functions*. Ponència presentada a l'International Symposium on Telecommunications, Isfahan, Iran.

Nota. Poseu en majúscules les inicials de les paraules del congrés o simposium.

3.16. Entrevistes

La forma de citar una entrevista va en funció d'on s'ha publicat. Per tant, ho farem com un article si ha sortit en una revista, o com a pàgina web, o com a vídeo Youtube... Si és una entrevista personal no publicada cal seguir els mateixos criteris que una [comunicació personal](#).

4. COM CITAR DOCUMENTS ELECTRÒNICS

4.1. Consideracions prèvies dels documents electrònics

En el moment de fer la referència d'una web o d'un document electrònic cal indicar la URL o el DOI i s'ha de presentar com un enllaç actiu (en blau).

Els DOI d'articles de revistes o de llibres electrònics es mostren com una URL normal, en lloc del prefix "DOI".

L'identificador DOI és un enllaç permanent que identifica un article o un llibre electrònic i el recupera sempre sense dependre de canvis en el servidor.

> Exemples:

[article electrònic]

Larrauri, A., Savulescu, C., Jiménez-Jorge, S., Pérez-Breña, P., Pozo, F., Casas, I., Ledesma, J., & De Mateo, S. (2011). Influenza pandemic (H1N1) 2009 activity during summer 2009. Effectiveness of the 2008-9 trivalent vaccine against pandemic influenza in Spain. *Gaceta Sanitaria*, 25(1), 23-28. <https://doi.org/10.1016/j.gaceta.2010.06.010>

[llibre electrònic]

Miller, S. (2016). *The new deal as a triumph of social work*. Springer link. <https://doi.org/10.1057/9781137527813>

L'APA 7a ed. permet simplificar les URL que són llargues i complicades. Podeu fer-ho amb qualsevol servei d'escurçar, però heu de comprovar que l'enllaç generat funcioni i obri el lloc web correctament.

Algun dels escurçadors d'URL més habituals són:

[Bitly](#)

[Tiny URL](#)

> Exemple:

- Opció amb la URL escurçada.

Ricote, R. (2009). Verde [Imatge digital]. Flickr. Recuperat el 20 d'agost de 2016, de <https://tinyurl.com/y3v6pygm>

- Opció amb el link original:

Ricote, R. (2009). Verde [Imatge digital]. Flickr. Recuperat el 20 d'agost de 2016, de <http://www.flickr.com/photos/24429508@N00/4546869542/in/photolist-7VMTUs-3JWurZ-9jHo3M-9jL-stGjHnzt9jHnjx-9jHnNv-9jHnta-9jLs5W-9jHnck-fW2ksp-7YxRJ4-dAbDFgeCi164d-aMYqboT94z-9CaTWB-dAbD64-5unvs6-4oVeQx-b9RZE-9ARr4-75V7d6-eaEXue-9eDrhRaw8QrG-bSzpw-buzqtV-aXMrar-buzQxn-8WWdBU-buzQtK-49xdHK-bbodQvkaE3Rx-6wRnby-4Ji7tf-67oQYk-cHsu8y-eaEXjR-4B9idZ-iFHGVaycybF-fJrb8-fTtsf4-brkp3z6XKPfjh-81Nej-6H9Ud3-n5tvL-dziMvV>

Completeu la referència amb informació que identifiqui l'editor o el lloc web on l'heu trobat. Aquesta informació s'afegeix després del títol o a la tipologia del document.

> Exemples:

[pàgina web on ha publicat una autora]

Basagaña, L. (2014, 30 de juny). *El meu clàssic: Maria Barbal explora la prosa de Mercè Rodoreda*. Núvol. <http://www.nuvol.com/noticies/maria-barbal-i-merce-rodoreda>

* Nota. Hi consta "Núvol", ja que és el nom de la web on ha publicat la Laura Basagaña.

[vídeo d'internet extret de la plataforma Youtube]

Alvarado, J. C. (2007, 2 d'octubre). *Ejercicios de coordinación fútbol* [Vídeo]. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=ITEbBVZhaww>

* Nota. Hi consta "Youtube", ja que és el nom de la plataforma de vídeos on l'ha publicat J. C. Alvarado.

En les referències dels documents electrònics que es troben a internet hi ha dues tipologies de dates cronològiques que poden ser necessàries a la referència:

► **La data de publicació o d'actualització del contingut**

Aquesta dada és obligatòria i va després del nom. Habitualment s'anota només l'any del document.

> Exemple:

[llibre electrònic]

Miller, S. (2016). *The new deal as a triumph of social work*. Springer link. <https://doi.org/10.1057/9781137527813>

Heu de desenvolupar la data completa (any, dia i mes) quan el contingut del document està vinculat estretament amb el moment temporal. Per exemple: missatges de xarxes socials, articles de diari, entrades de blogs...

> Exemple:

[tuit]

Serra, J. [jserramacia]. (2020, 15 de febrer). [#DialInternacionalDelCancerInfantil](https://twitter.com/jserramacia/status/1228611487935193088) important reflexió sobre els centres amb atenció pública i privada. Seguiu fil. [Tuit]. <https://twitter.com/jserramacia/status/1228611487935193088>

► **La data de consulta del document**

Algunes tipologies de referències necessiten indicar la data de consulta perquè el contingut pot canviar o pot ser eliminat al cap d'un temps. Aquesta ha de ser l'última data que hem comprovat quan el contingut encara era vigent i accessible.

La data de recuperació s'indica abans de la URL amb el format següent:

Recuperat el DIA de MES de ANY, de URL

> Exemple: ... Recuperat el 10 de juliol de 2020, de [https://www ...](https://www...)

El criteri és el següent:

- Documents en què la informació o l'adreça URL pot variar o es pot eliminar. Cal anotar la data de recuperació. Per exemple: entrades de la wikipèdia, web de notícies...

> Exemple:

[web que modifica i actualitza el contingut a causa de la Covid-19]

Biblioteca. Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. (2019). Préstec i obtenció de documents. Recuperat el 10 de juliol de 2020, de <https://www.uvic.cat/biblioteca/serveis/prestec-obtencio-documentos>

- Documents amb adreça URL fixa i/o amb servidor estable. No anoteu cap data de recuperació. Per exemple: articles amb DOI, documents electrònics amb un enllaç permanent, tuits...

> Exemple:

[tesi doctoral que no es modificarà i que té una adreça estable i/o permanent]

Elduque, A. (2014). *Del hambre al vómito: Imágenes del consumo en el cine moderno* (Tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra). <http://www.tdx.cat/handle/10803/129071>

Des de la Biblioteca de la UVic-UCC us recomanem que sempre que sigui possible indiqueu la URL dels recursos electrònics de la manera següent:

- En el cas d'un enllaç que porta directament a un document en altres formats (per exemple: PDF, ZIP, DOC, XLSX, MP4) i que són directament descarregables prioritzeu indicar la URL de la pàgina web que hostatja l'arxiu informàtic i feu referència a l'origen i a l'autor del document.

> Exemple:

[URL de la web que hostja el PDF de l'economi de Pere Pujolàs]

<http://repositori.uvic.cat/handle/10854/2536>

I eviteu donar l'enllaç que porta directament al document.

http://repositori.uvic.cat/bitstream/handle/10854/2536/encomi_a2013_pujolas_pere_marques.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Sempre que sigui possible feu la referència al canal oficial i/o amb drets d'autor dels vídeos que es troben a plataformes *online* com ara Youtube o Vimeo.

> Exemple:

[URL del vídeo del canal oficial de #0 de Movistar+, que n'és el titular dels drets]

<https://youtu.be/YnykhspNIXM>

I eviteu donar l'enllaç que porta directament a un vídeo penjat fora del canal o a una pàgina web oficial de l'autor i/o el titular dels drets.

<https://youtu.be/IAUtMOg2FxA>

4.2. Pàgines web

Elements: Autor (si hi consta), any d'edició, títol i subtítol, editor o lloc web i adreça URL.

Autor. (any de l'última actualització). *Títol en cursiva*. Editor/lloc web. Adreça URL

• **Amb autor personal o corporatiu**

Basagaña, L. (2014, 30 de juny). *El meu clàssic: Maria Barbal explora la prosa de Mercè Rodoreda*. Núvol. <http://www.nuvol.com/noticies/maria-barbal-i-merce-rodoreda/>

Futbol Club Barcelona. (2013). *Gerardo Martino, nou entrenador del FC Barcelona*. Recuperat el 28 de juliol de 2013, de <http://www.fcbarcelona.cat/futbol/primer-equip/detall/gerardo%20martino-nou-entrenador-del-fc-barcelona>

Nota. Si l'autor del contingut coincideix amb l'editor o el lloc web no es repeteix després del títol.

• **Sense autor (entrada per títol sense cursiva)**

El cacao y los derechos de los pueblos indígenas. (s. d.). Chocoprisma. Recuperat el 28 de setembre de 2016, de <http://chocoprisma.com/el-cacao-y-los-indigenas.html>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.3. Entrades d'un blog o videoblog

Elements: Autor, data, títol de l'entrada, editor o lloc web i adreça URL.

Cognom, N. (any, dia i mes del missatge). Títol de l'entrada [Entrada de blog/videoblog]. Editor / Lloc web. Adreça URL

Els títols de les comunitats *online* (blogs, fòrums, llistes...) no van en cursiva. En cas que el nom de l'autor no estigui disponible cal proporcionar el que surt per pantalla.

- **Entrada de blog**

Pàmies, J. (2014, 24 de març). Bombillas sin obsolescencia programada y reparables [Entrada de blog]. Wordpress. Recuperat el 23 de maig de 2015, de <http://joseppamies.wordpress.com/2014/03/24/bombillas-sin-absolencia-programada-y-reparables/>

- **Entrada de videoblog**

Planas, J. (2012, 9 d'octubre). Día y noche en Fez [Entrada de videoblog]. Joan Planas. <http://joanplanas.com/?p=2439>

Més informació i exemples a [APA Style Blog](#)

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.4. Llibres electrònics

Elements: Autor (si consta), any de publicació, títol i subtítol, editor o lloc web, DOI o adreça URL.

- **Amb DOI**

Cognom, N. (any). *Títol en cursiva: Subtítol*. Editor/lloc web. Adreça del DOI

Miller, S. (2016). *The new deal as a triumph of social work*. Springer link. <https://doi.org/10.1057/9781137527813>

Nota. L'identificador DOI és un enllaç permanent a internet que identifica un article o llibre electrònic, el recupera sempre i no depèn de canvis en el servidor.

- **Amb URL**

Cognom, N. (any). *Títol: Subtítol*. Editor/lloc web. Adreça URL

Ingersoll, E. (1885). *The crest of the continent: A summer's ramble in the Rocky Mountains and beyond*. Project Gutenberg. <http://www.gutenberg.org/ebooks/43020>

Nota. Si la citació acaba amb un identificador DOI o una adreça URL, no poseu punt al final.

4.5. Capítols o parts d'un llibre electrònic

Elements: Autor del capítol (si hi consta), any de publicació, títol i subtítol del capítol, editors literaris del llibre, títol i subtítol del llibre, pàgina o pàgines del capítol, editorial, DOI o adreça URL.

Cognom, N. autor capítol (any). Títol capítol: Subtítol. Dins N. Cognom coordinador/editor literari del llibre (Coord./Ed.), *Títol llibre en cursiva: Subtítol* (# ed., p. # primera pàgina capítol-# última pàgina capítol). Editorial. DOI o adreça URL

Aron, L., Botella, M., & Lubart, T. (2019). Culinary arts: Talent and their development. Dins R. F. Subotnik, P. Olszewski-Kubilius & F. C. Worrell (Eds.), *The psychology of high performance: Developing human potential into domain-specific talent*. (pp. 345-359). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000120-016>

4.6. Articles de revista electrònica

Elements: Autors de l'article, data de publicació, títol i subtítol de l'article, títol i subtítol de la revista, número de la publicació, DOI o URL. (Si l'article té DOI, cal posar-lo. En cas de no tenir-ne, cal escriure l'adreça URL.)

• Amb DOI

Cognoms, N., & Cognoms, N. (any de la revista). Títol de l'article: Subtítol. *Títol de la revista en cursiva: Subtítol*, # volum en cursiva(# del número), # primera pàgina article-# última pàgina article. DOI

Larrauri, A., Savulescu, C., Jiménez-Jorge, S., Pérez-Breña, P., Pozo, F., Casas, I., Ledesma, J., & De Mateo, S. (2011). Influenza pandemic (H1N1) 2009 activity during summer 2009. Effectiveness of the 2008-9 trivalent vaccine against pandemic influenza in Spain. *Gaceta Sanitaria*, 25(1), 23-28. <https://doi.org/10.1016/j.gaceta.2010.06.010>

Nota. L'identificador DOI és un enllaç permanent a internet que identifica un article o llibre electrònic, el recupera sempre i no depèn de canvis en el servidor.

• Amb URL

Cognom, N., & Cognom, N. (any de la revista). Títol de l'article: Subtítol. *Títol de la revista en cursiva: Subtítol*, # volum en cursiva(# del número), # primera pàgina article-# última pàgina article. Editor/lloc web. Adreça URL

Fernández, M. (2000). De las linotipias a la comunicación digital: Los restos del nuevo periodismo local. *Historia y comunicación social*, 5, 203-220. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=619068>

• Nombre d'autors de la referència

- Cal indicar tots els autors fins a un màxim de 20. Exemple:

Lin, X., Kwak, T., Fiore, D., Thompson, P. J., Goodrich, J. K., Yufit, T., Michalowski, A. M., Deschenes, J., Carson, P., Otero-Vinas, M., & Falanga, V. (2017). An in vitro priming step increases the expression of numerous epidermal growth and migration mediators in a tissue-engineering construct. *Journal of Tissue Engineering and Regenerative Medicine*, 11(3), 713-723. <https://doi.org/10.1002/term.1967>

- Si són més de 20 autors, es referencien els 19 primers i l'últim precedit de punts suspensius. Exemple:

Pelchen-Matthews, A., Ryom, L., Borges, Á. H., Edwards, S., Duvivier, C., Stephan, C., Sambatakou, H., Maciejewska, K., Portu, J. J., Weber, J., Degen, O., Calmy, A., Reikvam, D. H., Jevtovic, D., Wiese, L., Smidt, J., Smiatacz, T., Hassoun, G., Kuznetsova, A., ... Mocroft, A. (2018). Aging and the evolution of comorbidities among HIV-positive individuals in a European cohort. *AIDS*, 32(16), 2405-2416. <https://doi.org/10.1097/QAD.0000000000001967>

Nota. Si la citació acaba amb un identificador DOI o una adreça URL, no poseu punt al final.

4.7. Articles de diari electrònic

Elements: Autor de l'article, títol de l'article, títol i subtítol del diari, data de publicació, data de consulta i URL.

Cognom, N. (any, dia i mes). Títol de l'article: Subtítol de l'article. Títol del diari: Subtítol. Recuperat data, de + adreça URL

García, J. M. (2011, 17 de gener). La catarsis del gran maldito del jazz: Recuperando un directo inédito de 1977 del saxofonista Art Pepper. *El País*. Recuperat el 5 de setembre de 2020, de http://www.elpais.com/articulo/cultura/catarsis/gran/maldito/jazz/elpepucul/20110117elpepicul_2/Tes

Nota. Si la citació acaba amb un identificador URL, no poseu punt al final.

4.8. Entrades de la Wikipedia/Viquipèdia

Elements: Títol de l'entrada de la Wikipedia/Viquipèdia, data de l'última publicació, Wikipedia/Viquipèdia. Adreça URL.

Títol de l'entrada. (any, dia i mes). Dins Wikipedia/Viquipèdia. Adreça URL

Funcions del llenguatge. (2021, 15 de desembre). Dins *Viquipèdia*. https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Funcions_del_llenguatge&oldid=28857011

Nota. Viquipèdia és el nom oficial de la versió catalana de Wikipedia.

4.9. Treballs de Fi de Grau (TFG), Treballs de Fi de Màster (TFM) i tesis

Elements: Autor, any, títol i subtítol, nom de la universitat i adreça URL.

Cognom, N. (any). Títol en cursiva (Treball de Fi de Grau / Treball de Fi de Màster / Tesi doctoral, Nom de la universitat). Adreça URL

Elduque, A. (2014). *Del hambre al vómito: Imágenes del consumo en el cine moderno* (Tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra). <http://www.tdx.cat/handle/10803/129071>

Valera, S. (2013). *La importància de les accions a pilota aturada en el futbol professional* (Treball de Fi de Grau, Universitat de Vic). <http://hdl.handle.net/10854/2484>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.10. Legislació electrònica

Elements: Títol de la legislació, títol de la publicació oficial, número, data de publicació, país i enllaç permanent ELI

Tipus de normativa + Número i any, data d'aprovació, Títol de la regulació/normativa, Nom de la publicació oficial [Sigla de la publicació oficial], número de la publicació, data de publicació (País). Enllaç permanent ELI (European Legislation Identifier)

Real Decreto 3484/2000, de 29 de diciembre, por el que se establecen las normas de higiene para la elaboración, distribución y comercio de comidas preparadas, Boletín Oficial del Estado [BOE], 11, de 12 de enero de 2001 (Espanya). <https://www.boe.es/eli/es/rd/2000/12/29/3484/con>

Nota. Quan sigui possible, l'enllaç permanent ELI ha de correspondre a la legislació consolidada.

Per resoldre qualsevol dubte consulteu el capítol 11 de la 4a edició del [Manual de publicaciones de la American Psychological Association](#).

4.11. Missatges electrònics

4.11.1. Missatges en grups de notícies i fòrums

Elements: Autor, data, títol i subtítol, número de missatge, editor o lloc web, adreça URL.

Cognom de l'emissor, N. (any, dia i mes del missatge). Títol del missatge: Subtítol [Comentari en un fòrum en línia]. Editor/lloc web. Recuperat de + adreça URL

Peréz, L. (2010, 26 de juny). Ciclo de conciertos en La Scala de San Telmo [Comentari en un fòrum en línia]. Yahoo Groups. Recuperat el 7 de setembre de 2013, de <http://ar.groups.yahoo.com/group/instrumentosmusicales/message/304>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.11.2. Missatges en llistes de distribució

Elements: Autor, data, títol i subtítol, nom de la llista, adreça URL.

Cognom de l'emissor, N. (any, dia i mes del missatge). Títol del missatge: Subtítol [Missatge en llista de distribució electrònica]. Recuperat de + adreça URL

Arroyo, N. (2010, 2 de novembre). Ciberperiodismo en 2010: Tendencias e investigación [Missatge en llista de distribució electrònica]. IWETEL. Recuperat el 23 de maig de 2018, de <https://listserv.rediris.es/cgi-bin/wa?A2=ind1011A&L=IWETEL&P=R1763&1=IWETEL&9=A&I=3&J=on&d=Ninguna+coincidencia%3BCoincidir%3BCoincidencias&z=4>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.11.3. Missatges personals de correu electrònic

Pels correus electrònics que no estan accessibles públicament cal seguir els mateixos criteris que en una [comunicació personal](#).

4.12. Apunts de Moodle

Elements: Autor, data, títol i subtítol, nom de l'arxiu electrònic.

Cognom, N. (any). Títol dels apunts en cursiva: Subtítol [Apunts acadèmics]. Nom del repositori.

Portell, A. (2013). *Formació en Moodle: Aprendre a la virtualitat* [Apunts acadèmics]. UVic-UCCMoodle.

4.13. Missatges de xarxes socials: Twitter, Facebook

Elements: Autor, data, text del missatge, número del missatge i adreça URL.

Cognom, N. [nom de l'autor utilitzat a la xarxa social]. (any, dia i mes del missatge). Text del missatge [Nom del missatge en la xarxa social]. Recuperat de + adreça URL

• Tuit

Serra, J. [jserramacia]. (2020, 15 de febrer). [#DialInternacionalDelCancerInfantil](#) important reflexió sobre els centres amb atenció pública i privada. Seguiu fil. [Tuit]. <https://twitter.com/jserramacia/status/1228611487935193088>

• Post del Facebook

Biblioteca de la UVic. (2013, 11 de novembre). Préstec intercampus: Si el document que necessites no és a la Biblioteca del teu campus, demana'l al taulell i te'l portarem! [Facebook, entrada / actualització d'estat]. Recuperat el 28 de desembre de 2018, de <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=558817864173174&set=a.1553683945>

4.14. Treballs autopublicats a internet (PDF, Word, PPT...)

Elements: Autor (si hi consta), any d'edició, títol i subtítol, editor o lloc web i adreça URL.

Cognom, N. (any de l'última actualització). Títol en cursiva. Editor/Lloc web. Recuperat de + adreça URL

Sanchís, D. (s. d.). *Las tendinopatías del tendón de Aquiles y del tendón rotuliano: Tratamiento y prevención*. Federación Española de Baloncesto. Recuperat el 27 de febrer de 2019, de <http://www.feb.es/Documentos/Archivo/pdf/medicina/articulos/Tendinopatias.pdf>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.15. Apps mòbils

Titular dels drets (sigui persona, grup o companyia), data, títol del software o programa i URL

Titular dels drets (persona o empresa). (any). Títol del software o programa (número de versió) [Programari d'aplicació mòbil]. Recuperat de + adreça URL

Skyscape. (2013). Skyscape Medical Resources (Version 1.17.42) [Programari d'aplicació mòbil]. Recuperat el 30 de gener de 2013, de <http://itunes.apple.com>

En el cas de ser una entrada d'una app que conté diferents referències la citació és:

Títol de l'entrada a l'app. (any). Dins + Títol del software o programa (número de versió) [Programari d'aplicació mòbil]. Recuperat de + adreça URL

Diabetes. (2013). Dins Epocrates Essentials for Apple iOS (Version 5.1) [Programari d'aplicació mòbil]. Recuperat el 18 de maig de 2013, de <http://www.epocrates.com/mobile/iphone/essentials>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.16. Bases de dades

Elements: Autor (si hi consta), any d'edició, títol i subtítol i adreça URL.

Cognom, N. (any). Títol de la base de dades [Base de dades]. Recuperat de + adreça URL

Bureau van Dijk. (2014). SABI: Sistema de Análisis de Balances Ibéricos [Base de dades]. Recuperat el 20 d'agost de 2016, de <https://sabi.bvdinfo.com/home.serv?product=sabineo&loginfromcontext=ipaddress>

En el cas de ser una entrada de la base de dades és:

Títol de l'entrada a la base de dades. (any). Dins + Títol de la base de dades [Base de dades]. Recuperat de + adreça URL

Embotits Artesans Can Duran SA. (2015). Dins SABI: Sistema de Análisis de Balances Ibéricos [Base de dades]. Recuperat el 30 d' abril de 2017, de https://sabi.bvdinfo.com/version2015113/Report.serv?_CID=60&context=1I3DAHJ9FU1TO78&SeqNr=7

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

4.17 Intel·ligència artificial (IA): ChatGPT, Bard...

En cas d'utilitzar ChatGPT, Bard o altres eines d'IA, descriuiu com heu utilitzat l'eina a la secció de metodologia o introducció del document.

Quan redacteu els documents sempre heu de seguir les directrius respecte a l'ús de IA que us doni el professorat o el consell editorial de la publicació. Recordeu que aquestes eines es poden utilitzar per generar text i facilitar la recerca, però no per escriure el text complet del treball.

Al text es pot citar en qualsevol dels formats habituals. Proporcioneu la consulta (prompt) utilitzada i, a continuació, qualsevol part del text rellevant que s'hagi generat com a resposta.

> Exemple de citacions:

Bard (Google)

Quan es va interrogar a Bard (Google, 2023) "Quina és l'última versió de la vacuna de la covid19?", el text generat per la IA responia que "L'última versió de la vacuna de la covid19 és la vacuna bivalent de la covid19 de Pfizer-BioNTech, que va ser autoritzada per la Food and Drug Administration (FDA) dels Estats Units el 13 de març de 2023."

ChatGPT (OpenAI)

Quan se li va demanar "Què passa més sovint en els mitjans de comunicació: la censura o l'autocensura?", el text generat per ChatGPT indicava que "pot variar significativament segons el país, el marc legal, les normes culturals i altres factors. No obstant això, en molts contextos, l'autocensura és més comuna que la censura directa per part del govern o altres entitats oficials." (OpenAI, 2023).

També podeu posar el text complet de les respostes llargues de ChatGPT en un annex del vostre document. És especialment important documentar el text exacte creat perquè ChatGPT genera una resposta única a cada sessió de xat, fins i tot si es dona la mateixa indicació. Si creeu annexos o materials suplementaris, recordeu que cadascun d'ells s'hauria de citar almenys una vegada al cos del vostre document.

> Exemple:

En introduir un missatge de seguiment de "Quins són els principals països on existeix l'autocensura?", el text generat per ChatGPT indicava que a Xina, Rússia, Turquia, Egipte i Aràbia Saudita "L'autocensura és comuna entre els periodistes i els mitjans de comunicació per evitar sancions o problemes amb les autoritats." (OpenAI, 2023; vegeu l'annex 3 per a la transcripció completa).

Trobareu la informació de [citacions de ChatGPT i IA](#) al blog de l'APAstyle.

Els elements que conté una referència d'IA a la bibliografia final són:

Elements: Autor, any, títol, versió, model IA, editor o lloc web i adreça URL.

Autor. (any). *Títol de la IA* (en cursiva) + (versió) + [Descripció del model d'IA]. Editor/lloc web si no coincideix amb l'autor. Adreça URL

Google. (2023). *Bard* (versió Experimental) [Language model for dialogue applications]. <https://bard.google.com/>

OpenAI. (2023). *ChatGPT* (versió 24 de maig) [Large language model]. <https://chat.openai.com/chat>

Nota. En el cas d'OpenAI han optat perquè el nom de la versió vagi indicat amb la data d'actualització del ChatGPT.

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

5. COM CITAR DOCUMENTS AUDIOVISUALS

A la 7a edició APA els formats multimèdia inclouen com autor altres tipus de col·laboració.

Taula 4. Autoria de documents audiovisuals i multimèdia

Tipus de document multimèdia	Incloure com un autor
Pel·lícula	Director
Sèrie de TV	Productor executiu
Podcast	Amfitrió o productor executiu
Webinar	Instructor/Docent
Vídeo <i>online</i> en <i>streaming</i>	Persona/Grup que penja el vídeo

5.1. Enregistraments sonors

Elements: Autor, data, títol, designació tipus de document, informació de la publicació.	
Àlbum musical	Cognom del compositor, N. (any del <i>copyright</i>). Títol de l'àlbum en cursiva [Tipus de suport: CD, Disc, DVD, etc.]. Segell editor. (Data d'enregistrament si és diferent de la data de <i>copyright</i>) Wagner, R. (1991). <i>El Anillo de los Nibelungos: Selección Höhepunkte</i> [CD]. Decca.
Peça musical	Cognom del compositor, N. (any del <i>copyright</i>). Títol de la cançó [Enregistrat per l'artista si és diferent del compositor]. Dins Títol de l'àlbum en cursiva [Tipus de suport: CD, Disc, DVD, etc.]. Segell de l'editor. (Data d'enregistrament si és diferent de la data de <i>copyright</i>) Sau. (1996). Boig per tu. Dins <i>Quina Nit</i> [CD]. PICAP.
Podcast	Cognom, N. (any, dia i mes). Títol en cursiva [Podcast]. Recuperat de + adreça URL Hernández, G. (2013, 13 d'abril). <i>L'ofici de viure: Practicar el desaferrament</i> [Podcast]. Recuperat el 7 de novembre de 2019, de http://www.ccma.cat/catradio/alcanta/lofici-de-viure/lofici-de-viure-practicar-el-desaferrament/audio/720549/

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

5.2. Pel·lícules (DVD...) i sèries de televisió

Elements: Productor, director, any, títol i subtítol, designació del tipus de document, productora.

Cognom del productor, N. (Prod.), & Cognom del director, N. (Dir.). (any). *Títol en cursiva* [Tipus: DVD, Blu-ray, VHS, Sèrie de televisió, etc.]. Estudi, nom de la productora o distribuïdora. Adreça URL.

Augustus Film (Prod.), & Abu-Assad, H. (Dir.). (2006). *Paradise now* [DVD]. Warner Bros.

Bas, J., & Banacolocha, J. (Prods.), Güell, L. M., & Segura, J. (Dirs.). (2007). *Ventdelplà: IV temporada* [Sèrie de televisió]. Diagonal Televisió: Televisió de Catalunya. <http://www.ccma.cat/tv3/ventdelpla/>

Passola, I. (Prod.), & Villalonga, A. (Dir.). (2011). *Pa negre* [DVD]. Cameo.

Perrin, J. (Dir.). (2001). *Nómadas del viento* [DVD]. Planeta D.

Titelles Naip. (1991). *Primers contes* [VHS]. Eumo.

Quan un vídeo és de distribució limitada, doneu el nom i l'adreça del distribuïdor entre parèntesis al final de la referència.

Si volem fer una citació en text d'una escena o diàleg concret indicarem el/s minut/s del fragment. Exemples:

Podem veure l'exercici de reforç de la musculatura pèlvica (Picas, 2008, min. 35-38).

A l'escena del crim podem veure el primer clarobscur de la pel·lícula (Eastwood, 2008, min. 7).

5.3. Episodis d'una sèrie de televisió

Elements: Guionista, director, any, títol de l'episodi, designació del tipus de document, productor executiu de la sèrie, títol de la sèrie i productora.

Cognom del guionista, N. (Guion.), & Cognom del director, N. (Dir.). (any). Títol de l'episodi [Episodi de sèrie de televisió]. Dins N. Cognom (Productor executiu), *Títol de la sèrie*. Nom de la productora.

Egan, D. (Guion.), & Alexander, J. (Dir.). (2005). Problemas de comunicació [Episodi de sèrie de televisió]. Dins D. Shore (Productor executiu), *House*. Fox Broadcasting.

5.4. Vídeos (Ex.: Youtube, Vimeo...)

Elements: Autor (si hi consta), any, títol i subtítol i adreça URL.

Cognom, N. (any, dia i mes). *Títol del vídeo en cursiva* [Vídeo]. Lloc web. Adreça URL

Alvarado, J. C. (2007, 2 d'octubre). *Ejercicios de coordinación fútbol* [Vídeo]. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=ITeBVZhaww>

Segovia, T. (2017, 30 de juny). *Tortuga Careta (Caretta Caretta)* [Vídeo]. Vimeo. <https://vimeo.com/223818146>

Nota. Si la citació acaba amb una adreça URL, no poseu punt al final.

5.5. Entrevistes audiovisuals

La forma de citar una entrevista va en funció d'on s'ha publicat. Per tant, ho farem com un podcast de ràdio si és una entrevista radiofònica, o com a pàgina web, o com a vídeo Youtube... Si és una entrevista personal no publicada cal seguir els mateixos criteris que una [comunicació personal](#).

GESTORS BIBLIOGRÀFICS

Actualment hi ha diversos gestors de bibliografia (Zotero, Mendeley, Endnote...) que permeten generar de forma automàtica la bibliografia en diversos formats bibliogràfics. En cas que n'utilitzis algun, recorda que cal revisar les citacions i la bibliografia final per evitar possibles errors.

La Biblioteca, durant el curs acadèmic, ofereix informació i suport sobre l'ús d'aquests gestors. Podeu consultar guies, tutorials i els materials [al web de gestors bibliogràfics de la Biblioteca de la UVic-UCC](#).

BIBLIOGRAFIA

- American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6th ed.). American Psychological Association.
- American Psychological Association. (2020). *APA Style*. Recuperat el 22 de setembre de 2020, de <http://www.apastyle.org/index.aspx>
- American Psychological Association. (2020). *APA Style blog*. Recuperat el 22 de setembre de 2020, de <https://apastyle.apa.org/blog>
- American Psychological Association. (2021). *Manual de publicaciones de la American Psychological Association* (4.ª ed.). Editorial El Manual Moderno
- Biblioteca. Universitat de Girona. (2020). *Estil APA*. Recuperat el 31 d'agost de 2020, de https://biblioteca.udg.edu/ca/com-citar-documents/estil-apa?language_content_entity=ca
- Biblioteca. Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. (2016). *Guia per elaborar citacions bibliogràfiques en format APA: Basada en la 6a edició del Publication Manual of the American Psychological Association* (2a ed.). <http://repositori.uvic.cat/handle/10854/4668>
- Camacho, G. (2010, 28 de desembre). Como citar imágenes según el estilo APA [Entrada de blog]. <http://biblioinstruccion.blogspot.com.es/2010/12/como-citar-imagenes-segun-el-estilo-apa.html>
- Consejo Superior de Investigaciones Científicas. (2012, 4 de desembre). *Listado de abreviaturas para bibliografía: anexo I*. Recuperat el 8 de setembre de 2020, de <https://tinyurl.com/yxqdz4q>
- Lee, C. (2014, 4 de novembre). Lost in Translation: Citing your own translations in APA Style [Entrada de blog]. Recuperat el 8 de setembre de 2020, de <http://blog.apastyle.org/apastyle/2014/11/lost-in-translation-citing-your-own-translations-in-apa-style.html>
- Library. James Cook University. (2020). *APA (7th Edition) Referencing Guide*. James Cook University. Recuperat el 22 de setembre de 2020, de <https://libguides.jcu.edu.au/apa>
- McAddo, T. (2023, abril 7). *How to cite ChatGPT*. [Entrada de blog]. APA Style Blog. <https://apastyle.apa.org/blog/how-to-cite-chatgpt>
- University of Maryland Global Campus. (2022). *APA 7th edition citation examples: general rules*. Recuperat el 8 de setembre de 2022, de <https://libguides.umgc.edu/apa-examples>

ANNEX 1. Exemple de bibliografia final

Bibliografia [Títol abans del llistat de referències]

- Alvarado, J. C. (2007, 2 d'octubre). *Ejercicios de coordinación fútbol* [Vídeo]. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=ITEbBVZhaww> [exemple de vídeo de Youtube]
- Delors, J., Al Mufti, I., Amgi, I., Carneiro, R., Chung, F., Geremek, B., Gorham, W., Kornhauser, A., Manley, M., Padrón Quero, M., Savané, M. A., Singh, K., Stavenhagen, R., Surh, M. W., & Nanzhao, Z. (1996). *Educació: Hi ha un tresor amagat a dins: Informe per a la UNESCO de la comissió internacional sobre educació per al segle XXI* (2a ed.). Centre UNESCO de Catalunya. [exemple de llibre]
- Dos homes amb un ase davant el dolmen Puigseslloses a Folgueroles [Fotografia]. (s. d.). Memòria Digital de Catalunya. Recuperat el 25 de setembre de 2020, de <https://mdc.csuc.cat/digital/collection/afcecemc/id/3009> [exemple de fotografia]
- Elduque, A. (2014). *Del hambre al vómito: Imágenes del consumo en el cine moderno* (Tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra). <http://www.tdx.cat/handle/10803/129071> [exemple de tesi doctoral electrònica]
- Elosua, P. (2010). Valores subjetivos de las dimensiones de calidad de vida en adultos mayores. *Revista española de geriatría y gerontología*, 45(2), 61-71. [exemple d'article en paper]
- Molero, F., & Cuadrado, I. (2008). Atracción interpersonal: El papel de la semejanza de las características psicológicas en la satisfacción y la duración de las relaciones de pareja. Dins J. F. Morales, C. Huici, E. Gaviria & A. Gómez (Coords.), *Método, teoría e investigación en psicología social* (pp. 365-375). Pearson Educación. [exemple de capítol de llibre]
- Pelchen-Matthews, A., Ryom, L., Borges, Á. H., Edwards, S., Duvivier, C., Stephan, C., Sambatakou, H., Maciejewska, K., Portu, J. J., Weber, J., Degen, O., Calmy, A., Reikvam, D. H., Jevtovic, D., Wiese, L., Smidt, J., Smiatacz, T., Hassoun, G., Kuznetsova, A., ... Mocroft, A. (2018). Aging and the evolution of comorbidities among HIV-positive individuals in a European cohort. *AIDS*, 32(16), 2405-2416. <https://doi.org/10.1097/QAD.0000000000001967> [exemple d'article en format electrònic amb més de 20 autors]
- Serra, J. [jserramacia]. (2020, 15 de febrer). #DiaInternacionalDelCancerInfantil important reflexió sobre els centres amb atenció pública i privada. Seguiu fil. [Tuit]. <https://twitter.com/jserramacia/status/1228611487935193088> [exemple de tuit]

ANNEX 2. Resum de canvis de la 7a edició

L'APA va actualitzar l'estil l'octubre de 2019 i el 2020 ha publicat el *Publication Manual of the American Psychological Association, Seventh Edition*, el qual comença a ser vigent a partir de l'estiu de 2020. Els principals canvis de la nova versió són:

1. Ara s'inclouen fins a 20 autors en la referència de la bibliografia abans d'ometre els altres amb punts suspensius. A l'edició anterior només es mostraven 6 autors abans d'ometre la resta amb punts suspensius

---

Exemple amb 11 autors:

Lin, X., Kwak, T., Fiore, D., Thompson, P. J., Goodrich, J. K., Yufit, T., Michalowski, A. M., Deschenes, J., Carson, P., Otero-Vinas, M., & Falanga, V. (2017). An in vitro priming step increases the expression of numerous epidermal growth and migration mediators in a tissue-engineering construct. *Journal of Tissue Engineering and Regenerative Medicine*, 11(3), 713-723. <https://doi.org/10.1002/term.1967>

Si són més de 20 autors, es referencien els 19 primers i l'últim va precedit de punts suspensius. Exemple:

Pelchen-Matthews, A., Ryom, L., Borges, Á. H., Edwards, S., Duvivier, C., Stephan, C., Sambatakou, H., Maciejewska, K., Portu, J. J., Weber, J., Degen, O., Calmy, A., Reikvam, D. H., Jevtovic, D., Wiese, L., Smidt, J., Smiatacz, T., Hassoun, G., Kuznetsova, A., ... Mcroft, A. (2018). Aging and the evolution of comorbidities among HIV-positive individuals in a European cohort. *AIDS*, 32(16), 2405-2416. <https://doi.org/10.1097/QAD.0000000000001967>

Teniu aquesta informació a l'apartat [4.6. Articles de revista electrònica](#) i un exemple de llibre imprès a l'apartat [3.1. Llibres](#).

2. A les citacions dins del text qualsevol referència amb 3 o més autors s'escurça amb el primer autor i et al. Anteriorment, només les referències amb 6 o més autors s'escurçaven d'aquesta manera la primera vegada

---

Citeu només el cognom del primer autor seguit per "et al." i l'any de publicació.

- > Sanmartí et al. (1995) conclouen que...
- > Pons et al. (2011) van trobar...

Excepcions

- Si hi ha dos treballs citats en què coincideixen alguns autors, aneu citant autors fins que es distingeixin l'un de l'altre, seguits per una coma i "et al."
  - > Solé-Casals, Gallego, Zaiats, et al. (2013) i Solé-Casals, Gallego, Bau, et al. (2013)
- En el cas que els treballs citats només tinguin 3 autors, no es posa "et al.". Simplement es precedeix de la conjunció "i" abans de l'últim autor.
  - > Castro, Rodríguez i Picas (1998) i Castro, Rodríguez i Font (1998)

Teniu més informació al quadre-resum (taula 3) de l'apartat [2.3. Citacions en el text](#) i diversos exemples a l'apartat [2.3.1. Citacions no textuals o indirectes](#).

En cas de voler informació ampliada, consulteu la pàgina d'APAstyle [Author-date citation system](#).

3. A la 7a edició APA els formats multimèdia inclouen com a autor altres tipus de col·laboració

Tipus de document multimèdia	Incloure com a autor
Pel·lícula	Director
Sèrie de TV	Productor executiu
Podcast	Amfitrió o productor executiu
Webinar	Instructor/Docent
Vídeo online en streaming	Persona/Grup que penja el vídeo

Teniu aquesta informació a l'apartat [5. Com citar documents audiovisuals](#).

4. La ubicació geogràfica de l'editorial ja no és necessària

Exemple de llibre:

Collet, J., & Tort, A. (Coords.). (2011). *Famílies, escola i èxit: Millorar els vincles per millorar els resultats*. Fundació Jaume Bofill.

Exemple a l'edició anterior (6a ed.):

Collet, J., & Tort, A. (Coords.). (2011). *Famílies, escola i èxit: Millorar els vincles per millorar els resultats*. **Barcelona**: Fundació Jaume Bofill.

Trobareu aquesta informació l'apartat [2.1. Consideracions del format APA](#) i diversos exemples a l'apartat [3.1. Llibres](#) d'aquesta guia.

5. Les referències dels documents electrònics apliquen criteris nous

- Les URL i el DOI s'han de presentar com un enllaç actiu (en blau).
- Es permet simplificar enllaços molts llargs i complicats.
- S'anota l'editor o el lloc web en què s'ha publicat la informació.
- Ja no es requereixen les paraules "Recuperat de", excepte en aquells documents en què es necessita una data de consulta perquè canvia el contingut.

Trobareu tota la informació amb exemples a l'apartat [4.1. Consideracions prèvies dels documents electrònics](#) d'aquesta guia.

6. Els DOI d'articles de revistes o de llibres electrònics es mostren com una URL normal, en lloc del prefix "DOI"

L'identificador DOI és un enllaç permanent d'internet que identifica un article o un llibre electrònic i el recupera sempre sense dependre de canvis en el servidor.

Exemple d'un llibre electrònic amb DOI:

Miller, S. (2016). *The new deal as a triumph of social work*. Springer link. <https://doi.org/10.1057/9781137527813>

Exemple a l'edició anterior (6a ed.):

Miller, S. (2016). *The new deal as a triumph of social work*. doi:10.1057/9781137527813

Trobareu aquesta informació i un exemple de revista electrònica amb DOI a l'apartat [4.1 Consideracions prèvies dels documents electrònics](#) d'aquesta guia.

7. Vídeos (Youtube o altres plataformes)

Ara és obligatori indicar el nom de la plataforma de vídeos d'internet on està ubicat.

Exemple d'un vídeo de Youtube:

Alvarado, J. C. (2007, 2 d'octubre). *Ejercicios de coordinación fútbol* [Vídeo]. Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=ITeBVZhaww>

Exemple a l'edició anterior (6a ed.):

Alvarado, J. C. (2007, 2 d'octubre). *Ejercicios de coordinación fútbol* [Vídeo]. Recuperat de <http://www.youtube.com/watch?v=ITeBVZhaww>

Trobareu aquesta informació amb dos exemples a l'apartat [5.4. Vídeos](#) d'aquesta guia.

